

Dags att fira femton år

Den 21 mars kan Namibia fira 15 år som självständig nation efter 121 års utländskt förtryck och ockupation. Namibia var, under namnet Sydvästafrika, en tysk koloni från 1884 till 1915. Därefter tog Sydafrika olagligt över landet trots att det var ett mandatområde under Nationernas Förbund.

1966 inledde SWAPO, *South West African People's Organisation*, den väpnade kampen mot de allt hårdare apartheidlagarna och det blev SWAPO som vann de första allmänna valen 1989.

Namibia är nästan dubbelt så stort som Sverige och har cirka två miljoner invånare, varav hälften lever på mindre än 15 kronor om dagen. I åldrarna 15–49 år är cirka 22 procent hivpositiva.

81 procent av flickorna är inskrivna i skolan, av pojkarna 76,4. Läskunnigheten bland vuxna är 83 procent.

Landet exporterar diamanter, fisk, mineraler, livsmedel och boskap.

Vi gick ut på stan i Windhoek och i Ondangwa och ställde två frågor:

1. Vad tycker du är den främsta landvinningen sedan självständigheten?
2. Vilka är de största problemen/utmaningarna inför de kommande 15 åren?

TEXT & FOTO: CECILIA STRAND, MARIE JOHANSSON

Namn: Junias Angula, 26 år

Yrke: trädgårdsmästare/allt i allo, Windhoek

1. Det jag är mest stolt över är vårt utbildningssystem. Innan självständigheten kunde inga svarta gå vidare till universitet eller college. Det ansågs inte att vi behövde ha högre utbildning för vi skulle ändå aldrig få några kontorsjobb. Idag kan alla som har bra betyg gå till något av våra universitet eller college. Det låter helt överkligt när jag berättar detta för dig, men det är faktiskt sant. Vår regering har gjort massor för att alla skall få tillgång till utbildning.
2. Hiv/aids är det största problemet. Om vi inte agerar nu och handlar kraftfullt kommer inte många att överleva de nästkommande 15 åren. Jag vet att det låter drastiskt att säga så, men så är det. Jag ser även bristen på jobb som ett stort problem, speciellt för de unga. Det finns många unga i Namibia som trots bra betyg inte får jobb och då är steget inte långt till en kriminell bana.

Namn: Ella Katouuo, 42 år

Yrke: arbetar heltid på ett guesthouse i Windhoek

1. Jag tycker att utbildningssystemet är det som förbättrats mest. Jag märker det på min dotter. Hon får lära sig sådant som jag fick lära mig själv senare i livet. Det nya utbildningssystemet har också inneburit att engelskan långsamt har börjat tränga undan afrikaans. Det tycker jag är bra. Jag gillar inte afrikaans och har aldrig gjort det, men har varit tvungen att lära mig det för att få jobb.
2. Jag tror det största problemet är hur omfördelningen av mark hanteras. President Nujoma har varit bra, för att han har sett till att det har förblivit fred trots konflikter kring land. Land måste fortfarande omfördelas men aldrig till priset av krig. Vi vet inte hur den nye presidenten kommer att hantera det, men jag hoppas att han kommer vara lugn och inte göra något drastiskt. Jag tror också att brottsligheten kommer att bli ett större problem framöver.

Namn: Immanuel "Titus" Kulo, 23 år

Yrke: arbetar deltid på matkedjan Shoprite i Ondangwa, vill bli jurist

1. Det är att vi har frihet. Frihet att besöka våra vänner när vi vill och att odla våra marker utan att någon lägger sig i eller förstör odlingarna. Frihet att starta vår egen affärsverksamhet. Allt i samhället fungerar nu smidigt, det är ordning och reda. När saker ska beslutas går till exempel rektorn till kommunalrådet som går till guvernören.

2. Hiv/aidssituationen är det största problemet, befolkningen minskar ju. Miljöfrågorna är viktiga också. Kommer det mindre eller inget regn i framtiden så blir det ingen mat. Vi som växer upp nu måste också bli bättre på att studera och ta till oss kunskap, vi är fortfarande beroende av att det kommer välutbildade människor utifrån och hjälper till.

Namn: Rauha Hainghumbi, 30-40 år

Yrke: Hiv/aidsrådgivare på LifeLine i Ondangwa

1. Det är att skolan nu är fri och alla undervisar i alla ämnen. Sjukhusen och klinikerna är många och de är fina och rena. Man kan gå och resa vart man vill i landet och vägarna är bra.

2. Det största problemet är att den ökade friheten medfört att många tappat respekten för sina medmänniskor och för lag och ordning. Kriminaliteten och våldtäkterna har ökat. Hiv/aidsfrågan är allvarlig och det saknas mediciner. Att skapa jobb är en viktig utmaning både för den enskilde och för regeringen. Nu är det många som saknar pengar och det leder till sociala problem.

Namn: Livvy Samari, 20 år

Yrke: Volontär i receptionen på Lironga Eparu, Windhoek

1. Jag tycker att det största som hänt är acceptans mellan olika folkgrupper. I Sydafrika blir man ofta behandlad dåligt, men inte i Namibia. Jag tycker också att vi skall vara stolta över att vår regering faktiskt erkänner att hiv/aids är ett stort problem, även om de inte gör tillräckligt för oss.

2. Det är utan tvekan hiv/aids epidemin. Jag är jätt rädd för att alldeles för lite görs och att det om femton år knappt kommer att finnas några namibier kvar. Vi kommer alla att ha dött för att vi aldrig fick tillgång till bromsmediciner. Redan idag dör många i onödan. Våra politiker talar vitt och brett om att fler skall få tillgång till mediciner, men det går för sakta. Jag vet inte om jag själv lever om femton år.

Läs Livvys och hennes man Connys dagböcker på Afrikagruppernas hemsida: www.afrikagrupperna.se

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Icke-kommersiell-Dela Lika 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/se/> Verket har publicerats i www.globalarkivet.se.